



**THE FINLAND  
ARBITRATION  
INSTITUTE**

# **RIKTLINJER FÖR SKILJEMÄN**

**I förfaranden i enlighet med Centralhandelskammarens regler för  
förenklat skiljeförfarande**

**1 januari 2020**

## INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Allmänna bestämmelser .....	3
2.	Jäv och den tilltänkta skiljemannens upplysningsplikt.....	3
3.	Skiljemans skyldighet att handlägga skiljeförfarandet effektivt.....	4
4.	Skiljemans skyldighet att meddela institutet om förändringar på yrkanden under skiljeförfarandet.....	5
5.	Förskottsbelopp .....	6
6.	Skiljemans arvode.....	8
7.	Skiljemans omkostnader .....	9
8.	Användning av sekreterare och sekreterarens avlöning.....	10
9.	Skattefrågor i anslutning till skiljemans arvode .....	10
10.	Innehållsmässiga krav på skiljedomen .....	10

## 1. Allmänna bestämmelser

1.1 Syftet med dessa riktlinjer är att ge skiljemanden praktiska instruktioner och råd beträffande handläggningen av ett skiljeförfarande och gällande betalning av skiljemannens arvode och omkostnader i skiljeförfaranden i enlighet med Centralhandelskammarens regler för förenklat skiljeförfarande ("reglerna"), i kraft fr.o.m. 1 januari 2020. Riktlinjerna kompletterar de bestämmelser som finns i reglerna och i den separata instruktionen gällande användning av sekreterare.

1.2 Riktlinjerna är inte avsedda som och ska inte betraktas som ytterligare förfaranderegler. En skiljemans underlåtenhet att följa riktlinjerna utgör inte en grund för att klandra en skiljedom.

## 2. Jäv och den tilltänkta skiljemannens upplysningsplikt

2.1 Enligt reglerna ska en skiljeman vara och förbli opartisk och oberoende av parterna (§ 20.1). Innan en tilltänkt skiljeman bekräftas ska denna inge till Centralhandelskammarens skiljedomsinstitut ("institutet") en undertecknad bekräftelse där denna meddelar att han eller hon åtar sig uppdraget som skiljeman, att han eller hon är opartisk och oberoende samt att han eller hon har den tid som uppdraget kräver ("bekräftelse om tillgänglighet"). Den tilltänkta skiljemanden ska i bekräftelsen om tillgänglighet upplysa om eventuella omständigheter som kan vara ägnade att rubba förtroendet för personens opartiskhet och oberoende (§ 20.2).

2.2 En skiljeman kan anses vara jävig om det finns omständigheter som objektivt sett kan rubba förtroendet för skiljemannens opartiskhet eller oberoende (§ 22.1). Den tilltänkta skiljemanden är skyldig att upplysa om sådana omständigheter med risk om påföljd. Det är dock att rekommendera att den tilltänkta skiljemanden upplyser parterna även om sådana omständigheter, som i och för sig kanske inte är tillräckliga för att göra en skiljeman jävig, men som den tilltänkta skiljemanden kan anta att väcker subjektiva misstankar hos parterna angående skiljemannens opartiskhet och oberoende. Parterna har då möjlighet att reagera på skiljemannens upplysning och skiljemanden har på basis av parternas reaktioner möjlighet att avgöra huruvida han eller hon slutligen mottar uppdraget som skiljeman eller avstår från det. Om skiljemanden är osäker på huruvida denna borde upplysa parterna om en viss omständighet är det att rekommendera att skiljemanden av försiktighetsskäl upplyser parterna om omständigheten i fråga.

2.3 Då en tilltänkt skiljeman överväger huruvida denna ska upplysa om en viss omständighet kan han eller hon söka vägledning från det Internationella advokatförbundets (International Bar Association, härfter "IBA") riktlinjer gällande jäv i internationella skiljeförfaranden (IBA Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration (2014), härfter "IBA Guidelines"). Dessa innehåller exempellistor, som inte är uttömmande, på situationer i vilka skiljemanden typiskt anses ha orsak att upplysa om en viss omständighet (den s.k. "orange listan") eller i vilka en sådan upplysningsplikt inte anses föreligga (den s.k. "gröna listan"). IBA Guidelines innehåller även exempellistor på situationer i vilka en person p.g.a. en allvarlig jävssituation inte kan fungera som skiljeman ens med parternas samtycke (den s.k. absoluta (non-waivable) "röda listan") eller i vilka fungerandet som skiljeman förutsätter att parterna uttryckligen godkänner detta med vetskap om den omständighet, vilken som utgångspunkt objektivt sett utgör en jävsgrund (den s.k. dispositiva (waivable) "röda listan").

2.4 IBA Guidelines hittas på internetsidan <http://www.ibanet.org/>.

### 3. Skiljemans skyldighet att handlägga skiljeförfarandet effektivt

3.1 Skiljemannen ska säkerställa att parterna behandlas jämlikt och att alla parter får en skälig möjlighet att utföra sin talan (§ 25.2). Samtidigt ska skiljemannen dock göra sitt bästa för att bidra till en effektiv handläggning av skiljeförfarandet och till att undvika onödiga kostnader och dröjsmål (§ 25.3). Skiljemannen ska vid behov utöva en aktiv processledning för att säkerställa ett snabbt förfarande och för att befrämja en kostnadseffektiv handläggning.

3.2 Skiljemannen ska sammankalla ett förberedande sammanträde med parterna så snart som möjligt, som utgångspunkt inom 14 dagar från det datum ärendet hänsköts från institutet till skiljemannen. Syftet med planeringssammanträdet är att komma överens om handläggningen av och tidsplanen för skiljeförfarandet för att garantera förfarandets rättvisa, snabbhet och kostnadseffektivitet (§ 29.1). Detta kan bl.a. innefatta en överenskommelse om följande: (a) de skriftliga inlagornas antal, ordning och tidpunkter; (b) förfarande och tidtabell för inlämnandet av skriftlig bevisning; (c) förfarandet vid framställande av eventuella editionsyrkanden; (d) datum för den eventuella muntliga förhandlingen samt förfarandet vid hörande av vittnen; (e) förfarandet vid inlämnandet av eventuella skriftliga vittnesutsagor eller expertutlåtanden; och (f) om skiljedomen ska innehålla domsskäl. Om parterna inte under det förberedande sammanträdet eller annars kommer överens om ärendets handläggning och tidtabellen ska skiljemannen efter samråd med parterna besluta om dessa (§ 25.1).

3.3 Ett förberedande sammanträde får ordnas som ett sammanträde med personlig närvaro, som videokonferens, via telefon eller med hjälp av liknande kommunikationsmedel. Skiljemannen bestämmer efter samråd med parterna hur sammanträdet ska ordnas (§ 29.3). Med hänsyn till avsikten med ett förberedande sammanträde är det vanligtvis tillräckligt att parterna representeras enbart av sina ombud. Skiljemannen kan dock uppmana även andra partsrepresentanter att delta i sammanträdet, om skiljemannen anser det vara ändamålsenligt för att befrämja en snabb och kostnadseffektiv handläggning av skiljeförfarandet eller av någon annan orsak.

3.4 Skiljemannen kan endast i undantagsfall, om han eller hon anser att ett förberedande sammanträde inte är nödvändigt, låta bli att sammankalla ett förberedande sammanträde (§ 29.1). Detta kan i praktiken vara fallet närmast då det omtvistade värdet är lågt, ärendet är okomplicerat och ordnandet av ett förberedande sammanträde skulle orsaka onödiga kostnader med beaktande av omständigheterna.

3.5 Under eller efter det förberedande sammanträdet ska skiljemannen upprätta och fastställa en processuell tidsplan för handläggningen av skiljeförfarandet, som utan dröjsmål ska skickas till parterna och institutet. Vid fastställandet av den processuella tidsplanen ska skiljemannen ta hänsyn till parternas synpunkter, en rättvis och jämlik behandling av parterna samt kravet på att skiljeförfarandet ska genomföras på ett snabbt och kostnadseffektivt sätt (§ 30).

3.6 I den processuella tidsplanen ska handläggningen av skiljeförfarandet beskrivas så noggrant som det är möjligt och ändamålsenligt vid förfarandets början. Skiljemannen borde organisera förfarandet så att den slutliga skiljedomen kan meddelas inom den tidsfrist på tre månader som reglerna förutsätter (§ 42). Om skiljedomen inte kan meddelas i enlighet med den processuella tidsplanen inom en tidsfrist på tre månader (§ 42) ska skiljemannen begära av institutet en förlängning av tidsfristen och uppge grunderna för begäran i samband med att begäran meddelas till institutet. Om den processuella tidsplanen som en följd av ändrade förhållanden senare behöver

revideras under skiljeförfarandet ska skiljemannen skicka den reviderade processuella tidsplanen till parterna och institutet utan dröjsmål. Institutets exemplar av den processuella tidsplanen och dess eventuella reviderade version ombeds att skickas per e-post till adressen [info@arbitration.fi](mailto:info@arbitration.fi).

3.7 Trots skiljemannens aktiva processledning kan parterna ibland ändra på sina yrkanden eller deras grunder eller kontinuerligt presentera ny bevisning på ett sätt som komplicerar ärendets effektiva handläggning, ökar kostnaderna för förfarandet och äventyrar förverkligandet av den processuella tidsplanen. För att effektivisera förfarandet kan skiljemannen fastställa ett datum innan de muntliga förhandlingarna i enlighet med § 35 påbörjas och besluta att parterna efter det datumet inte får inkomma med nya yrkanden, nya påståenden eller nya skriftliga bevis i huvudsaken, eller utse vittnen som inte tidigare har utsetts, om inte skiljemannen i undantagsfall beslutar annat (§ 34). Innan fastställandet av ett sådant datum ska skiljemannen bereda parterna tillfälle att bli hörda.

3.8 Skiljemannen ska på förhand meddela parterna och institutet om det datum när han eller hon senast ämnar meddela den slutliga skiljedomen. Meddelandet ska ges så snart som möjligt efter den sista förhandlingsdagen eller efter den dag då skiljemannen emottog parternas sista begärda skriftliga inlagor. Samtidigt ska skiljemannen förklara att handläggningen är avslutad med avseende på de frågor som ska avgöras genom skiljedomen. Efter att handläggningen har förklarats avslutad får inga ytterligare yrkanden, påståenden eller bevis inges med avseende på de frågor som ska avgöras genom skiljedomen, förutom i undantagsfall på begäran av eller med tillstånd från skiljemannen (§ 40).

3.9 Skiljemannen ska meddela slutlig skiljedom senast tre månader från den dag då institutet hänsköt ärendet till skiljemannen. Vid behov kan skiljemannen dock ansöka om en förlängning av tidsfristen för meddelande av skiljedom genom en motiverad skriftlig begäran till institutet i god tid innan den ursprungliga tidsfristen går ut. Om nödvändigt kan institutet förlänga tidsfristen även på eget initiativ (§ 42).

3.10 Om institutet anser att skiljeförfarandet har fördröjts p.g.a. skiljemannen kan institutet ta detta i beaktande som en faktor som sänker skiljemannens arvode (bilaga II, § 4.3).

#### **4. Skiljemans skyldighet att meddela institutet om förändringar på yrkanden under skiljeförfarandet**

4.1 Om svaranden framställer ett genkärsmål eller kvittningsyrkande först efter att ärendet har hänskjutits till skiljemannen ska skiljemannen meddela institutet om genkärsmålet eller kvittningsyrkandet utan dröjsmål (§ 9.2).

4.2 I samband med att ett genkärsmål eller ett kvittningsyrkande framställs ska svaranden betala en ansökningsavgift om EUR 2500 till institutet. Om ansökningsavgiften inte betalas i samband med att genkärsmålet eller kvittningsyrkandet framställs ska institutet uppmana svaranden att betala den inom en tidsfrist som bestäms av institutet. Om svaranden inte följer uppmaningen får styrelsen ge anvisning till skiljenämnden att betrakta genkärsmålet eller kvittningsyrkandet såsom återkallat (§ 9.3).

4.3. I ett skiljeförfarande med flera än två parter kan yrkanden framställas i enlighet med § 12 av vilken som helst av parterna mot vilken som helst av de övriga parterna innan ärendet har hänskjutits till skiljemannen och, med tillstånd av skiljemannen, även därefter (§ 12.5). Institutet kräver inte någon ansökningsavgift av parterna för

sådana yrkanden, men även dessa yrkanden medräknas vid beräkandet av det omtvistade värdet i enlighet med § 2.2 i bilaga II, på basis av vilket institutets administrativa avgift och skiljemannens arvode bestäms.

Exempel på yrkanden mellan flera parter i enlighet med § 12 är yrkanden som (a) en eller flera svarande framställer mot en eller flera andra svarande, (b) en eller flera kärande framställer mot en eller flera andra kärande, (c) en tredje part som anslutits till förfarandet i enlighet med § 11 framställer mot en eller flera svarande eller kärande, eller (d) någon annan part än den part som ingett anslutningsansökan i enlighet med § 11 framställer mot den tredje part som anslutits till förfarandet.

4.4 Skiljemannen ska utan dröjsmål meddela institutet också om övriga i punkt 5.4. nedan presenterade ändringar som inverkar på förskottsbeloppet (bilaga II, § 2.6), som ändringar av det omtvistade värdet föranledda av nya eller höjda yrkanden. Det omtvistade värdet ska bestämmas enligt § 2.2 i bilaga II.

Det omtvistade värdet är det sammanlagda värdet av samtliga yrkanden. Om sekundära eller alternativa yrkanden har framställts avseende ett visst yrkande, ska värdet av det högsta monetära yrkandet beaktas vid fastställandet av det omtvistade värdet. Räntheyrkanden ska inte beaktas vid beräkningen av det omtvistade värdet. I det fall att räntheyrkandets belopp överstiger beloppet på det huvudsakliga yrkandet ska dock enbart räntheyrkandet, istället för det huvudsakliga yrkandet, beaktas vid bestämmandet av det omtvistade värdet. Belopp i andra valutor än euro ska konverteras till euro med beaktande av den växelkurs som är tillämplig vid den tidpunkt då påkallelsekriften skickas in till institutet eller vid den tidpunkt då ett nytt yrkande, genkärsmål, kvittningsanspråk eller en ändring av ett yrkande inges. Om det inte kan fastställas vilket det omtvistade värdet är, ska institutet fastställa det omtvistade värdet med beaktande av alla relevanta omständigheter. Skiljemannen bör då meddela institutet sin motiverade uppfattning om det omtvistade värdet.

## 5. Förskottsbelopp

5.1 Institutet fastställer ett förskottsbelopp som parterna ska betala innan ärendet hänskjuts till skiljemannen. Förskottsbeloppet ska motsvara den beräknade summan av kostnaderna för skiljeförfarandet enligt § 47.2(a)-(d) i reglerna. Vid fastställandet av förskottsbeloppet ska institutet beakta tabellerna A och B i bilaga II. Det omtvistade värdet som avses i tabellerna ska bestämmas enligt § 2.2 i bilaga II.

5.2 Vid fastställandet av förskottsbeloppet beaktar institutet också den eventuella mervärdesskatt som skiljemans arvode kan vara föremål för. Institutet kan då höja förskottsbeloppet med ett belopp som motsvarar mervärdesskatten. Skiljemannen bör vid mottagandet av skiljemannauppdraget meddela till institutet om han eller hon fakturerar arvodet till sig själv som arbetsersättning eller om skiljemannen fakturerar arvodet för sitt företag eller sin arbetsgivare samt om skiljemannens arvode är föremål för mervärdesskatt och vilken mervärdesskatteprocenten i så fall är. Om det i ett senare skede sker ändringar rörande faktureringsuppgifterna för arvodet bör skiljemannen utan dröjsmål meddela institutet om ändringarna för att kunna justera förskottsbeloppet.

5.3 Då institutet har fastställt ett förskottsbelopp ska parterna betala det i sin helhet innan institutet hänskjuter ärendet till skiljemannen (§ 24). Om en part underlåter att betala sin andel av förskottsbeloppet bereder institutet motparten tillfälle att göra det inom en tidsfrist som bestäms av institutet. Om motparten betalar det begärda beloppet får skiljemannen på begäran av den parten meddela en särskild skiljedom angående ersättning för betalningen enligt § 43(a) i reglerna (bilaga II, § 2.7).

5.4 Institutet kan under förfarandet justera förskottsbeloppet och besluta att någon part ska betala ett ytterligare förskottsbelopp, om detta föranleds av en förändring i det omtvistade värdet, en förändring i skiljemannens uppskattade omkostnader, ärendets ökade komplexitet eller andra relevanta omständigheter.

Institutet kan höja på förskottsbeloppet t.ex. i följande situationer: (a) det omtvistade värdet stiger till följd av att någon av parterna framställer ett nytt yrkande eller höjer på beloppet av ett tidigare framställt yrkande; (b) skiljemannens omkostnader stiger som följd av att skiljemannen utser en expert i enlighet med § 36.1 i reglerna; eller (c) ärendets karaktär eller omständigheterna i övrigt förändras så att förfarandet kräver märkbart mera arbete och tid av skiljemannen än vad institutet förutsåg då förskottsbeloppet ursprungligen fastställdes.

5.5 Om part underlåter att betala det av institutet fastställda förhöjda förskottsbeloppet får institutet ge anvisning till skiljemannen att fatta beslut om att avsluta skiljeförfarandet eller att betrakta den del av yrkandena för vilket förskottsbeloppet är obetalt såsom återkallade (bilaga II, § 2.7).

5.6 I regel använder institutet förskottsbeloppet till att betala kostnaderna för skiljeförfarandet såsom de fastställts av institutet först efter att skiljemannen meddelat slutlig skiljedom, fastställt en förlikning genom skiljedom eller fattat beslut om att avsluta ett skiljeförfarande (§ 48.3 i reglerna). Institutet kan dock på motiverad begäran av skiljemannen använda förskottsbeloppet till att betala de kostnader för skiljeförfarandet som avses i § 47.2(b)-(c) redan under skiljeförfarandet (§ 48.4). Däremot betalar institutet inte skiljemannens arvode för gjort arbete redan under skiljeförfarandet utan först efter att skiljemannen meddelat slutlig skiljedom, fastställt en förlikning genom skiljedom eller fattat beslut om att avsluta ett skiljeförfarande.

Skiljemannens omkostnader bör vara betydande för att institutet redan under skiljeförfarandet ska ersätta skiljemannen för dessa ur förskottsbeloppet. Fråga kan t.ex. vara om arvode och omkostnader som betalats till en av skiljemannen utsedd expert, om hyra för utrymmen som använts för muntliga förhandlingar, om kostnader för tolk, stenografi eller översättning eller om skiljemannens resekostnader och logikostnader.

5.7 På en separat skatteinvisning som har publicerats på institutets internetsida finns det information om uppgifter som skiljemannen bör lämna till institutet för betalning av skiljemannens arvode och omkostnader ur förskottsbeloppet (punkt 4 i skatteinvisningen). Skatteinvisningen hittas på institutets internetsida <https://arbitration.fi/fi/valimiesmenettely/ohjeet-ja-maaraykset/>.

## 6. Skiljemans arvode

6.1 Innan skiljemanden meddelar slutlig skiljedom, fastställer en förlikning genom skiljedom eller fattar beslut om att avsluta ett skiljeförfarande ska skiljemanden begära att institutet fastställer de kostnader som avses i § 47.2(a)-(d) (§ 47.3).

6.2 I sin begäran måste skiljemanden framställa sin uppfattning om det omtvistade värdet. Fast det omtvistade värdet ska meddelas också vid fastställandet av kostnader bör skiljemanden meddela förändringar utan dröjsmål redan under skiljeförfarandet enligt punkt 4.4 i dessa riktlinjer. Om skiljemanden underlåter att meddela en förändring i det omtvistade värdet kan institutet ta detta i beaktande vid fastställandet av skiljenämndens arvode.

6.3 Institutet fastställer den administrativa avgift som betalas till institutet och skiljemans arvode i enlighet med tabell A och B i bilaga II. Då institutet fastställer skiljemans arvode ska institutet utöver det omtvistade värdet ta i beaktande ärendets komplexitet, huruvida en muntlig förhandling har hållits, huruvida domsskäl har angivits, den tid som skiljemanden använt på ärendets handläggning samt den noggrannhet och effektivitet som skiljemanden uppvisat (bilaga II, § 4.3).

6.4 Institutet fastställer som huvudregel skiljemans arvode till det medianvärde som är tillämpligt på det omtvistade värdet enligt tabell B, om det inte framkommer särskilda orsaker p.g.a. vilka arvodet borde vara högre eller lägre än detta. Om skiljemanden anser att det finns orsak att höja arvodet från medianvärdet kan skiljemanden meddela sin motiverade ståndpunkt till institutet skriftligen samtidigt som skiljemanden begär att institutet fastställer skiljeförfarandets kostnader i enlighet med § 47 i reglerna. Grunder som i ett enskilt fall kan berättiga till en förhöjning av skiljemans arvode är t.ex. ett stort antal parter, yrkanden eller processuella invändningar, en stor mängd skriftlig bevisning eller personbevisning, exceptionellt komplexa juridiska tvistefrågor eller att ett antal olika språk används i skiljeförfarandet. Skiljemanden kan utöver annan information meddela institutet den tid som skiljemanden använt på ärendets handläggning samt beloppet av parternas moms fria rättegångskostnader.

6.5 Enligt reglerna får institutet bara i undantagsfall frångå de arvoden som anges i tabell B (bilaga II, § 4.2). Ett sådant undantag kan komma i fråga t.ex. om ett skiljeförfarande som påbörjats som ett förenklat skiljeförfarande har av orsaker som inte kan läggas till last utvecklats till ett skiljeförfarande som inte längre *de facto* motsvarar ett förenklat förfarande till sin natur, längd eller komplexitet, utan ett skiljeförfarande som vanligtvis skulle handläggas enligt Centralhandelskammarens skiljedomsregler. I sådant fall kan institutet vid fastställandet av skiljemans arvode söka vägledning från tabell B i bilaga II till Centralhandelskammarens skiljedomsregler.

6.6 Tabell A gällande den administrativa avgiften och tabell B gällande arvode till skiljemanden i bilaga II i reglerna kan inte tillämpas som sådana, om skiljeförfarandet avslutas innan meddelandet av slutlig skiljedom t.ex. p.g.a. att käranden återkallar sitt yrkande, parterna förlikar tvisten eller skiljemanden beslutar om att avsluta förfarandet därför att ett giltigt skiljeavtal eller ett skiljeavtal tillämpligt på tvisten inte existerar mellan parterna. I sådant fall fastställer institutet skiljemans arvode och omkostnader samt den administrativa avgiften och institutets omkostnader från fall till fall med beaktande av skiljeförfarandets skede vid avslutandet av förfarandet, det arbete som skiljemanden och institutet har utfört och andra relevanta omständigheter (bilaga II, § 5.1).



6.7 När en skiljeman entledigas från sitt uppdrag i enlighet med § 23 i reglerna ska institutet fastställa skiljemannens arvode med beaktande av det arbete som utförts av skiljemannen, orsaken till att denna ersatts och andra relevanta omständigheter (bilaga II, § 5.2). Vid fastställandet av skiljemannens arvode avdrar institutet som huvudregel det arvode som eventuellt betalats till den entledigade skiljemannen från det arvode som institutet fastställer att ska betalas till den nya skiljeman som ersatt denna.

## 7. Skiljemans omkostnader

7.1 Skiljemannen har enligt § 47.2(b)-(c) i reglerna rätt till ersättning för sina resekostnader och andra omkostnader, samt för kostnader som skiljemannen ådragit sig genom användning av experter och annan assistans som fordrats av skiljemannen. Institutet bestämmer i vilken mån sådana omkostnader ska anses vara skäligen och i vilken utsträckning de ska ersättas till skiljemannen (bilaga II, § 4.4). Institutet uppmanar skiljemännen att sträva efter minimering av kostnader bl.a. vid val av färdstätt och logi.

7.2 Institutet anser som utgångspunkt att skiljemans följande omkostnader är godtagbara och fastställer dem som kostnader för skiljeförfarandet i enlighet med § 47.3 i reglerna, vilka parterna är skyldiga att ersätta:

- Skiljemans faktiska måltidskostnader och logikostnader upp till 500 euro i dygnet. Institutet kan enbart i undantagsfall godkänna måltidskostnader och logikostnader som överstiger detta belopp.
- Flyg: flygbiljett i ekonomiklass då flygtiden understiger 4 timmar, flygbiljett i businessklass då flygtiden överstiger 4 timmar.
- Tåg: tågbiljett i 1. klass.
- Kilometerersättning för användandet av egen bil enligt värdet som Skatteförvaltningen årligen bekräftar samt parkeringsavgifter, vägavgifter och trängselavgifter.
- Taxikostnader som föranletts av skiljeförfarandet.
- Hyreskostnader för förhandlingsutrymmen och utrustning som behövs för muntliga förhandlingar (innefattande t.ex. kostnader för ordnandet av videokonferens).
- Kostnader för användning av tolk, översättning och stenografitjänster.
- Kostnader för användning av kurirtjänster.
- Kopieringskostnader, i det fall att man har varit tvungen att ta ett betydande antal kopior eller man har varit tvungen att utlokalisera arbetet till en extern kopieringsfirma.
- Arvode och omkostnader som betalats till av skiljemannen utsedd expert.

7.3 Skiljeman får själv betala för eventuella andra kostnader som denna åsamkats. Institutet godkänner eller fastställer således inte t.ex. skiljemans kontorskostnader och andra allmänna kostnader, såsom sedvanliga telefonkostnader, faxkostnader och postkostnader.

7.4 Ersättning av skiljemans omkostnader förutsätter att skiljemannen inger till institutet ett tydligt strukturerat och tillräckligt specificerat sammandrag över de kostnader som han eller hon ådragit sig och som krävs att ska ersättas ("kostnadssammandrag"). I kostnadssammandraget bör de kostnader som skiljemannen ådragit sig specificeras till typ (t.ex. resekostnader, logikostnader, kostnader i anslutning till ordnandet av muntlig förhandling, kostnader för användande av expert som utsetts av skiljemannen) och belopp.

7.5 Om skiljemannen under skiljeförfarandet begär att få ersättning för sina omkostnader ur det förskottsbelopp som institutet fastställt ska han eller hon samtidigt inge till institutet det kostnadssammandrag som avses i punkt 7.4 ovan. I annat fall ska kostnadssammandraget inges samtidigt som skiljemannen begär att institutet fastställer kostnaderna för skiljeförfarandet i enlighet med § 47 i reglerna, innan meddelande av slutlig skiljedom, skiljedom varmed förlikning fastställs eller beslut varmed skiljeförfarandet avslutas.

7.6 Institutet kan fastställa en tidsfrist för skiljemannen att inge kostnadssammandraget. Om skiljemannen inte inger kostnadssammandraget till institutet inom tidsfristen kan institutet avslå hans eller hennes begäran om ersättning för omkostnader. I sådant fall får skiljemannen själv betala kostnaderna.

7.7 Institutet har rätt att efter eget omdöme begära skiljemannen om tilläggsutredning angående de kostnader för vilka ersättning begärs och kräva att skiljemannen inger kvitton eller andra bevis ur vilka kostnadernas riktighet framgår. En skiljeman är i förhållande till parterna personligen ansvarig för att denna har meddelat de kostnader för vilka ersättning krävs korrekt till institutet. Institutet svarar inte gentemot parterna för felaktig eller vilseledande information som den fått av skiljemannen.

## 8. Användning av sekreterare och sekreterarens avlöning

Institutet har gett ut en separat instruktion gällande användning av sekreterare och betalning av sekreterarens lön ("sekreterarinstruktionen"). Sekreterarinstruktionen hittas på institutets internetsida <https://arbitration.fi/fi/valimiesmenettely/ohjeet-ja-maaraykset/>.

## 9. Skattefrågor i anslutning till skiljemans arvode

Institutet har publicerat en separat skatteanvisning på institutets internetsida. Syftet med anvisningen är att fästa skiljemännens uppmärksamhet vid skattefrågor i anslutning till skiljemans arvode och omkostnader. Dessutom beskriver anvisningen betalning av skiljemännens arvode och omkostnader ur förskottsbeloppet som institutet har fastställt. Skatteanvisningen hittas på institutets internetsida <https://arbitration.fi/fi/valimiesmenettely/ohjeet-ja-maaraykset/>.

## 10. Innehållsmässiga krav på skiljedomen

10.1 I skiljedom och beslut om avslutande av skiljeförfarandet bör parterna, deras namn och eventuella företags- och samfundsnummer anges noggrant. Institutet rekommenderar dessutom att även namnet på parternas ombud och processadresser anges i skiljedomen eller beslutet om skiljeförfarandets avslutande.

10.2 Skiljemannen ska i den slutliga skiljedomen, skiljedomen genom vilken förlikning fastställs eller i beslutet om skiljeförfarandets avslutande ange kostnaderna för skiljeförfarandet så som de slutligt har fastställts av institutet samt specificera arvodet och omkostnaderna som ska betalas till skiljemannen och institutet (§ 47.3). Arvode eller ersättning för omkostnader som betalas till sekreterare bör beaktas så som föreskrivits i sekreterarinstruktionen och punkt 8 i dessa riktlinjer.

10.3 Skiljemannen ska i regel ålägga den part som förlorar ärendet att ansvara för skiljeförfarandets kostnader, om inte parterna kommit överens om annat eller om inte skiljemannen av särskilda skäl anser det vara motiverat att

fördela kostnaderna för skiljeförfarandet mellan parterna på annat sätt (§ 47.4). Skiljemanden kan i sin bedömning fästa uppmärksamhet bl.a. vid huruvida någon part har underlåtit att göra sitt bästa för att bidra till en effektiv handläggning av skiljeförfarandet och till att undvika onödiga kostnader och dröjsmål (§ 25.3) eller huruvida någon part har underlåtit att följa skiljemannens beslut och andra förordnanden utan dröjsmål (§ 25.4).

10.4 En skiljedom eller ett beslut om avslutande av skiljeförfarandet ska undertecknas av skiljemanden och däri ska anges sätet för skiljeförfarandet och dagen då skiljedomen eller beslutet meddelats (§ 41.2).

10.5 Om skiljeförfarandets säte är i Finland bör till skiljedomen eller beslutet om skiljeförfarandets avslutande bifogas en besväransvisning gällande det till skiljemanden fastställda ersättningsbeloppen i enlighet med § 47 i lagen om skiljeförfarande. Institutet rekommenderar följande besväransvisning:

”En part har rätt att inom 60 dagar från den dag då han fick ett exemplar av skiljedomen överklaga den hos domstolen till den del domen gäller de fastställda ersättningsbeloppen till skiljemanden. Ändring söks genom att en skriftlig ansökan och en kopia av skiljedomen lämnas till den underrätt inom vars domkrets skiljedomen har meddelats.”

10.6 Skiljemanden ska utan dröjsmål tillställa ett exemplar i original av den slutliga skiljedomen, skiljedomen varmed en förlikning fastställs, eventuell deldom eller mellandom som meddelats under förfarandet samt beslut om att skiljeförfarandet ska avslutas till varje part och till institutet (§ 41.3 och 44.3). Skiljedomar och beslut som tillställs institutet ombeds att skickas även per e-post såsom word-fil till adressen [info@arbitration.fi](mailto:info@arbitration.fi).

10.7 Institutet har på sin internetsida publicerat en separat checklista för FAI skiljedomar. Syftet med checklistan är att presentera allmänna rekommendationer för att upprätta en skiljedom som i varje enskilt fall är innehållsmässigt lämplig, verkställbar och av hög kvalitet. Checklistan hittas på institutets internetsida <https://arbitration.fi/fi/valimiesmenettely/ohjeet-ja-maaraykset/>.